અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

ગુજરાત હાઇકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

ઇન્કમ ટેક્સ રેફરન્સ નં. ૮/૨૦૦૧

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર

૧.	શું સ્થાનિક વર્તમાનપત્રોના પત્રકારોને આ ચુકાદો જોવાની પરવાનગી આપવી?	
૨.	આ ચુકાદો રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવો કે નહીં?	
૩.	શું નામદાર ન્યાયાધીશશ્રીઓ આ ચુકાદાની ચોખ્ખી (ફેર) નકલ જોવા ઇચ્છે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ ના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાનો કોઈ મહત્વપૂર્ણ પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	
૫.	શું આ ચુકાદો સિવિલ જજશ્રીઓને પરિપત્રિત (સર્ક્યુલેટ) કરવાનો છે?	

==========

સી.આઈ.ટી.....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

સમીર ડાયમંડ મેન્યુફેક્ચરિંગ લિ.....સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ)

==========

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ શ્રીમતી મૌના એમ. ભટ્ટ

સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ ને આર.પી.એ.ડી. – (એન) દ્વારા બજવણી થયેલ

==========

કોરમ: **માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.એસ. ઝવેરી**

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર

તારીખ : ૧૩/૧૦/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા : માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.એસ. ઝવેરી)

પ્રસ્તુત રેફરન્સ દ્વારા, રેવન્યુની વિનંતી પર ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આ અદાલતની વિચારણા અર્થે કાયદાના નીચે મુજબના પ્રશ્નો આ અદાલતને સંદર્ભિત કરવામાં આવ્યા છે:

"૧. શું કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં તેમજ કાયદાની દ્રષ્ટિએ, માનનીય આઈ.ટી.એ.ટી. એવું ઠરાવવામાં કાયદાકીય રીતે સાચી હતી કે કલમ ૮૦–એ મુજબ કુલ એકંદર આવકના સંદર્ભમાં પ્રકરણ છ–ક (VI–A) હેઠળની વિવિધ કપાતો 'ધંધા કે વ્યવસાયના નફા અને લાભ' ના શીર્ષક હેઠળ કરપાત્ર

આવી આવકના સંદર્ભમાં સ્વીકાર્ય કલમ ૩૨એબી હેઠળની કપાત પર અગ્રતા મેળવશે?

૨. શું કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં તેમજ કાયદાની દ્રષ્ટિએ, માનનીય આઈ.ટી.એ.ટી. એવું ઠરાવવામાં સાચી હતી કે આકારણી કાર્યવાહી દરમિયાન દાખલ કરાયેલ સહી વગરના ઓડિટ રિપોર્ટને ધ્યાને લઈ શકાય છે, ભલે તે કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત કર્યા મુજબ આવકના રિટર્ન સાથે દાખલ કરવામાં ન આવ્યો હોય?"

૨. કેસની હકીકતો એવી છે કે કરદાતા, એક પ્રાઇવેટ લિમિટેડ કંપની, કાચા હીરાના કટિંગ અને પોલિશિંગના વ્યવસાયમાં સંકળાયેલી છે. કરદાતા કંપનીએ ઇન્કમટેક્સ એક્ટ (ત્યારબાદ સંક્ષિપ્તમાં 'અધિનિયમ' તરીકે સંદર્ભિત) ની કલમ ૩૨એબી હેઠળ મંજૂર કરવાપાત્ર રકમ બાદ કર્યા વિના અધિનિયમની કલમ ૮૦એચએચએ અને ૮૦–આઈ હેઠળ કપાતનો દાવો કર્યો હતો. આકારણી અધિકારીએ અધિનિયમની કલમ ૩૨એબી હેઠળ મંજૂર કરવાપાત્ર રકમ બાદ કર્યા પછી ઔદ્યોગિક એકમના નફામાંથી અધિનિયમની કલમ ૮૦એચએચએ અને ૮૦–આઈ હેઠળ કપાત મંજૂર કરીને અધિનિયમની કલમ ૧૪૩(૧)(એ) હેઠળ પ્રાથમિક (પ્રાઈમા ફેસી) એડજસ્ટમેન્ટ કર્યું હતું. કરદાતાએ અધિનિયમની કલમ ૩૨એબી હેઠળ મંજૂર કરવાપાત્ર રકમ બાદ કર્યા વિના અધિનિયમની કલમ

૮૦એચએચએ અને ૮૦–આઈ હેઠળ કપાતની પ્રાર્થના કરતી અધિનિયમની કલમ ૧૫૪ હેઠળ ભૂલ સુધારણા માટે અરજી દાખલ કરી હતી. કરદાતાએ રજૂઆત કરી હતી કે અધિનિયમની કલમ ૮૦એચએચએ અને ૮૦–આઈ હેઠળની કપાત ઔદ્યોગિક એકમના નફા અને લાભ પર મળવાપાત્ર છે અને ધંધાના શીર્ષક હેઠળ ગણવામાં આવેલી ચોખ્ખી આવક પર નહીં. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે કલમ ૮૦એબી માં વપરાયેલા 'આવક' શબ્દને ધંધાના શીર્ષક હેઠળ ગણવામાં આવેલી કરપાત્ર આવકથી અલગ પાડવો જોઈએ. આકારણી અધિકારીએ અધિનિયમની કલમ ૨૯ પર આધાર રાખીને કરદાતાની રજૂઆત સ્વીકારી ન હતી, જે જોગવાઈ કરે છે કે અધિનિયમની કલમ ૨૮ માં સંદર્ભિત આવકની ગણતરી અધિનિયમની કલમો ૩૦ થી ૩૪ ની જોગવાઈઓ અનુસાર કરવામાં આવશે. આકારણી અધિકારીએ કલમ ૮૦એબી ની જોગવાઈનો પણ સંદર્ભ આપ્યો હતો જેમાં જણાવ્યું હતું કે તે જોગવાઈ કરે છે કે પ્રકરણ છ–ક હેઠળની કપાતો અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર નક્કી કરવાની રહે છે. આકારણી અધિકારીએ આમ તારીખ ૮.૮.૧૯૯૧ ના રોજ કલમ ૧૫૪ હેઠળ પસાર કરેલા આદેશ દ્વારા સુધારણા માટેની કરદાતાની અરજી ફગાવી દીધી હતી. અધિનિયમની કલમ ૧૫૪ હેઠળના આદેશ સામેની અપીલમાં, વિદ્વાન સી.આઈ.ટી.(એ) એ અધિનિયમની કલમ ૨૯ પર આધાર રાખીને તારીખ ૨૭.૧૨.૧૯૯૧ ના પોતાના આદેશ દ્વારા આકારણી અધિકારીની

કાર્યવાહીની પુષ્ટિ કરી હતી. બીજી અપીલમાં, ટ્રિબ્યુનલે તારીખ ૧૦.૯.૧૯૯૭ ના પોતાના આદેશ દ્વારા એવું ઠરાવીને આકારણી અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલ પ્રાથમિક એડજસ્ટમેન્ટ રદ કર્યું હતું કે કેસ સ્ક્રૂટિની માટે પસંદ કરવામાં આવ્યા પછી પ્રાથમિક એડજસ્ટમેન્ટ કરી શકાય નહીં. જોકે, કેસના ગુણદોષ પર, ટ્રિબ્યુનલે કોઈ અવલોકન કર્યું ન હતું.

૩. અધિનિયમની કલમ ૧૪૩(૩) હેઠળ કરવામાં આવેલી સ્ક્રૂટિની આકારણીમાં, જે અપીલનો વિષય છે, આકારણી અધિકારીએ પોતાના અગાઉના પ્રાથમિક એડજસ્ટમેન્ટ અને સી.આઈ.ટી.(એ) સમક્ષ અપીલમાં કરદાતાની નિષ્ફળતાના આધારે અધિનિયમની કલમ ૩૨એબી હેઠળની કપાત બાદ કર્યા વિના અધિનિયમની કલમ ૮૦એચએચએ અને ૮૦–આઈ હેઠળની કપાત મંજૂર કરી હતી.

૪. કરદાતાએ સી.આઈ.ટી.(એ) સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી અને અધિનિયમની કલમ ૧૫૪ હેઠળની કાર્યવાહી દરમિયાન તેમજ અધિનિયમની કલમ ૧૫૪ હેઠળના આદેશ સામેની અપીલમાં સી.આઈ.ટી.(એ) સમક્ષ કરેલી પોતાની અગાઉની રજૂઆતોનું પુનરાવર્તન કર્યું હતું. વિદ્વાન સી.આઈ.ટી.(એ) એ તદનુસાર અધિનિયમની કલમ ૧૫૪ હેઠળ પસાર કરાયેલા આકારણી

અધિકારીના આદેશ સામેની અપીલ સંબંધિત પોતાના તારીખ ૨૭.૧૨.૧૯૯૧ ના અગાઉના આદેશને અનુસરીને કરદાતાની અપીલ રદ કરી હતી.

૫. અપીલમાં, ટ્રિબ્યુનલે તારીખ ૨૭.૧.૧૯૯૮ ના આઈ.ટી.એ. નં. ૭૭૨/અમદાવાદ/૧૯૯૩ ના આદેશના ફકરા નં. ૭ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

> "અમે પરસ્પરની રજૂઆતો ધ્યાને લીધી છે અને રેકર્ડ પરની હકીકતો વાંચી છે. અમારા મતે, કલમ ૮૦ એબી માં વપરાયેલા 'આવક' શબ્દને કલમ ૨૯ ની જોગવાઈઓ મુજબ ગણવામાં આવતી ધંધા હેઠળની 'કરપાત્ર આવક' શબ્દથી અલગ પાડવો જોઈએ. કલમ ૮૦એબી નું સાદું વાંચન સૂચવે છે કે પ્રકરણ છ–ક (VI–A) ના ભાગ–સી માં દર્શાવેલ વિવિધ કપાતો કરદાતા દ્વારા મેળવવામાં આવેલી અથવા પ્રાપ્ત થયેલી ચોખ્ખી આવકના સંદર્ભમાં મળવાપાત્ર છે અને જે આવકના કુલ એકંદરમાં સમાવિષ્ટ છે. જો કલમ ૮૦એબી ની જોગવાઈઓ ન હોત, તો કરદાતા ચોખ્ખા નફાને બદલે એકંદર નફા પર કપાતનો દાવો કરી શકત. કલમ ૩૨એબી હેઠળની કપાત એ ખર્ચ નથી પરંતુ એક ચોક્કસ કપાત છે. વાસ્તવમાં, કલમ ૩૨એબી હેઠળની કપાત એ કુલ આવકમાંથી જ કપાત છે કારણ કે આ કલમ "આ કલમની અન્ય જોગવાઈઓને આધીન, જ્યાં કરદાતા જેની કુલ આવકમાં 'ધંધા કે વ્યવસાયના નફા અને લાભ' ના શીર્ષક હેઠળ

કરપાત્ર આવકનો સમાવેશ થાય છે તે આવી આવકમાંથી ધરાવે છે" તેવા શબ્દોથી શરૂ થાય છે. આનાથી એવું અર્થઘટન પણ થાય છે કે કલમ ૩૨એબી ની જોગવાઈઓ લાગુ કરતાં પહેલાં પ્રકરણ છ–ક હેઠળની કપાત આપવી આવશ્યક છે. કરદાતાનો કેસ સી.આઈ.ટી. વિરુદ્ધ તરુણ ઉદ્યોગ (૧૯૧ આઈટીઆર ૮૮૮) ના કેસમાં ઓરિસ્સા હાઇકોર્ટના ચુકાદા અને સી.આઈ.ટી. વિરુદ્ધ એચ.એમ.ટી. લિ. (૧૯૯૩) ૧૯૯ આઈટીઆર ૨૩૫ ના કેસમાં કર્ણાટક હાઇકોર્ટના ચુકાદા દ્વારા સંપૂર્ણપણે આવરી લેવાયેલો છે. અપીલ નં. ૧૭૮૨/અમદાવાદ/૧૯૯૨ માં આસિસ્ટન્ટ સી.આઈ.ટી. વિરુદ્ધ મેસર્સ મધુ સિલ્ક ટેક્સટાઇલ્સ ના કેસમાં ટ્રિબ્યુનલની અમદાવાદ બેંચનો પણ સીધો નિર્ણય છે જ્યાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે કલમ ૮૦એચએચએ અને ૮૦–આઈ હેઠળની કપાત કલમ ૩૨એબી હેઠળ કપાત મંજૂર કરતાં પહેલાં મળવાપાત્ર છે અને હેરિસન મલયાલમ વિરુદ્ધ ડેપ્યુટી સી.આઈ.ટી. ૫૩ ટીટીજે ૨૦૭ (કોચીન) ના કેસમાં ટ્રિબ્યુનલની કોચીન બેંચનો નિર્ણય તથા એક્સપો મશીનરી લિ. વિરુદ્ધ આઈએસી ૩૧ આઈટીડી ૪૧ (કલકત્તા) નો કેસ છે. અમે તદનુસાર એ.ઓ. ને કલમ ૩૨એબી હેઠળ કપાત મંજૂર કરતાં પહેલાં કલમ ૮૦એચએચએ અને ૮૦–આઈ હેઠળ કપાત મંજૂર કરવાનો નિર્દેશ આપીએ છીએ. કરદાતા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ તદનુસાર મંજૂર કરવામાં આવે છે."

૬. વધુમાં, આકારણી કાર્યવાહી વખતે, આકારણી અધિકારીએ નોંધ્યું કે કરદાતાએ રૂ. ૭,૭૬,૯૪૭/– ની કલમ ૩૨એબી હેઠળની કપાતના દાવાના

સમર્થનમાં કલમ ૩૨એબી(૫) મુજબ તેના આવકના રિટર્ન સાથે ફોર્મ નં. ૩એએ માં સહી વગરનો અને તારીખ વગરનો ઓડિટ રિપોર્ટ દાખલ કર્યો છે. કરદાતાએ તારીખ ૨૭.૯.૯૭ ના રોજ સહી કરેલા ઓડિટ રિપોર્ટ સાથે સુધારેલું રિટર્ન દાખલ કર્યું હતું પરંતુ આ પહેલાં, કલમ ૧૪૩(૧)(એ) હેઠળ આકારણી પૂર્ણ થઈ ગઈ હતી, તેથી, સદરહુ કપાત આકારણી અધિકારી દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી ન હતી. વિદ્વાન સી.આઈ.ટી.(એ) એ એવું ઠરાવીને કરદાતાનો દાવો મંજૂર કર્યો હતો કે અપીલકર્તાએ આવકના રિટર્ન સાથે સીએ ના ઓડિટ રિપોર્ટની માત્ર સહી વગરની નકલ જોડેલી છે તેવા આધાર પર અપીલકર્તાનો કલમ ૮૦એચએચસી અને ૩૨એબી હેઠળની કપાત માટેનો દાવો અસ્વીકાર્ય કરી શકાય નહીં. આઈ.ટી.એ.ટી. એ પણ હકીકતો કરદાતાની તરફેણમાં નક્કી કરી હતી અને ઠરાવ્યું હતું કે ઓડિટ રિપોર્ટ આકારણી કાર્યવાહી દરમિયાન દાખલ કરી શકાય છે કારણ કે આવકના રિટર્ન સાથે ઓડિટ રિપોર્ટ દાખલ કરવો ફરજિયાત નથી. સહી વગરના ઓડિટ રિપોર્ટ સંબંધમાં ટ્રિબ્યુનલના આદેશનો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ વંચાય છે:

> "ફકરો ૧૨ – રેવન્યુ તારીખ ૨૭.૧૨.૯૧ (કલમ ૧૫૪ હેઠળના આદેશ સામે) અને ૨૭.૧૨.૯૨ ના સી.આઈ.ટી.(એ) ના બંને આદેશો સામે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલમાં આવી હતી. તારીખ ૨૭.૧૨.૯૧ ના સી.આઈ.ટી.(એ) ના આદેશ સામે રેવન્યુની અપીલ

સંબંધિત અપીલ આદેશ (આઈ.ટી.એ. નં. ૭૯૩/અમદાવાદ/૧૯૯૨) માં આ ટ્રિબ્યુનલે તારીખ ૧૭.૪.૯૭ ના આદેશ દ્વારા ઠરાવ્યું હતું કે કલમ ૮૦એચએચસી ના અવલોકન પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે તેમાં ક્યાંય એવી જરૂરિયાત નથી કે દાખલ કરાયેલ ઓડિટ રિપોર્ટ સહી થયેલો હોવો જોઈએ અને તદનુસાર એવું કહી શકાય નહીં કે જ્યારે કરદાતાએ આવકના રિટર્ન સાથે સદરહુ રિપોર્ટની નકલ દાખલ કરી ત્યારે પેટા–કલમ (૪) ની જરૂરિયાતનું પાલન કરવામાં આવ્યું ન હતું. સદરહુ આદેશમાં, ટ્રિબ્યુનલે એવું પણ અવલોકન કર્યું હતું કે જો રિપોર્ટ કોઈપણ રીતે ખામીયુક્ત હોય, એટલે કે સહી થયેલ ન હોય, તો એ.ઓ. એ કલમ ૧૩૯ ની પેટા–કલમ (૯) ની જોગવાઈઓ મુજબ ખામી દૂર કરાવી હોત પરંતુ એ.ઓ. ઓડિટ રિપોર્ટમાં સદરહુ ખામીના ઓઠા હેઠળ કરેલા દાવાને નકારી શકે નહીં."

બંને પક્ષોને સાંભળ્યા પછી ટ્રિબ્યુનલે રેવન્યુ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ રદ કરી હતી. તેથી રેવન્યુ આ રેફરન્સ દ્વારા અમારી સમક્ષ છે.

૭. અમે અરજદાર–રેવન્યુ તરફે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ભટ્ટને સાંભળ્યા છે. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે આ મુદ્દો (૨૦૦૦) ૨૪૩ આઈટીઆર ૨૬ (એસસી) માં અહેવાલ થયેલ મોતીલાલ પેસ્ટીસાઇડ્સ (ઇ) પ્રા. લી. વિરુદ્ધ સી.આઈ.ટી. ના કેસમાં આપેલા નિર્ણય દ્વારા સંપૂર્ણપણે આવરી લેવાયેલો છે. વધુમાં એવી

દલીલ કરવામાં આવી છે કે જોગવાઈને ધ્યાને લેતાં, ચોખ્ખી આવક પર કપાત કરવી જરૂરી છે. તેથી, કલમ ૩૨એબી ની કપાત પહેલાં આપવાની રહે છે અને કલમ ૮૦એચએચસી ની કપાત ત્યારબાદ આપવાની રહે છે. તેમણે ટેક્સ અપીલ નં. ૫૫૮/૧૯૯૯ અને ૫૫૯/૧૯૯૯ સાથેની ટેક્સ અપીલ નં. ૩૭૮/૧૯૯૯ માં તારીખ ૨૭.૮.૨૦૦૭ ના રોજ આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો જે મોતીલાલ પેસ્ટીસાઇડ્સ (ઇ) પ્રા. લી. વિરુદ્ધ સી.આઈ.ટી. (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય અને ૨૭૦ આઈટીઆર ૧૭૫ માં અહેવાલ થયેલ વિજય ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિરુદ્ધ સી.આઈ.ટી. ના કેસમાં રાજસ્થાન હાઇકોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખીને આપવામાં આવ્યો હતો.

૮. બજવણી થઈ હોવા છતાં, સામાવાળા તરફે કોઈ હાજર રહ્યું ન હતું. મોતીલાલ પેસ્ટીસાઇડ્સ (ઇ) પ્રા. લી. (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયને ધ્યાને લેતાં, કલમ ૩૨એબી હેઠળની કપાત પહેલાં આપવાની રહે છે અને ત્યારબાદ, કલમ ૮૦એચએચસી હેઠળની કપાત આપવાની રહે છે. તદનુસાર, અમે પ્રશ્ન નં. ૧ નો જવાબ રેવન્યુની તરફેણમાં અને કરદાતાની વિરુદ્ધમાં આપીએ છીએ. જ્યાં સુધી પ્રશ્ન નં. ૨ નો સંબંધ છે, ૨૦૧ આઈટીઆર ૩૨૫ માં અહેવાલ થયેલ સી.આઈ.ટી. વિરુદ્ધ ગુજરાત ઓઈલ એન્ડ એલાઈડ

ઇન્ડસ્ટ્રીઝ ના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણયને ધ્યાને લેતાં અમે પ્રશ્નનો જવાબ કરદાતાની તરફેણમાં આપીએ છીએ જેમાં નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું છે:

> "ઇન્કમટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૮૦જે, નવા ઔદ્યોગિક એકમો અને હોટેલોને તેમાં નિર્ધારિત શરતો પૂરી થાય તો વિશેષ કપાત આપે છે. આ લાભ કલમ ૮૦જે ની પેટા–કલમ (૬એ) ની જોગવાઈઓને આધીન રહેશે. પેટા–કલમ (૬એ) નો પ્રથમ ભાગ એવું નિર્ધારિત કરે છે કે જે આકારણી વર્ષ માટે કપાતનો દાવો કરવામાં આવ્યો હોય તે સંબંધિત પાછલા વર્ષના હિસાબોનું કોઈ એકાઉન્ટન્ટ દ્વારા ઓડિટ કરવામાં ન આવ્યું હોય ત્યાં સુધી નફા અને લાભમાંથી પેટા–કલમ (૧) હેઠળની કપાત સ્વીકાર્ય રહેશે નહીં. કલમ ૮૦જે નો પ્રથમ ભાગ સ્વરૂપમાં ફરજિયાત (મેન્ડેટેરી) છે પરંતુ તેનો બીજો ભાગ જે સ્વરૂપમાં પ્રક્રિયાગત છે અને કરદાતાને રિટર્ન સાથે ઓડિટ રિપોર્ટ રજૂ કરવાની જરૂરિયાત રાખે છે તે કેવળ માર્ગદર્શક (ડિરેક્ટરી) સ્વરૂપનો છે અને તે માત્ર મૂળભૂત પાલનની માંગ કરે છે. કારણો સ્પષ્ટ છે. એ શક્ય છે કે જ્યારે આવકનું રિટર્ન દાખલ કરવામાં આવે તે સમયે, કોઈ કમનસીબીથી અથવા ક્લાર્કની બેદરકારીથી અથવા અન્ય કોઈ કારણસર, ઓડિટ થયેલો રિપોર્ટ ઉપલબ્ધ હોવા છતાં, તે રિટર્ન સાથે જોડવામાં ન આવ્યો હોય અને આવી ભૂલ માલૂમ પડતાં, રિપોર્ટ બીજા દિવસે અથવા થોડા દિવસો પછી પણ ઇન્કમટેક્સ ઓફિસરને રજૂ કરવામાં આવી શકે છે. જો "કરદાતા પોતાના આવકના રિટર્ન સાથે રિપોર્ટ રજૂ કરે છે" તેવા શબ્દોનું કોઈ શાબ્દિક પાલન આગ્રહપૂર્વક માંગવામાં આવે, તો આવા અણધાર્યા આકસ્મિક સંજોગોમાં,

કરદાતાને કલમ ૮૦જે ના લાભથી વંચિત રહેવું પડશે. તદુપરાંત, મુદત પૂરી થવાના અંત સુધી રાહ જોનાર અને રિપોર્ટ સાથે રિટર્ન ફાઇલ કરનાર કરદાતા લાભ મેળવશે, કારણ કે તેને કલમ ૮૦જે(૧) નો લાભ મળશે જ્યારે પ્રથમ તકે રિટર્ન ફાઇલ કરનાર કરદાતાને નુકસાન સહન કરવું પડશે જોકે બંને કિસ્સાઓમાં જ્યારે આકારણી ઘડવામાં આવે ત્યારે બંને કરદાતાઓ દ્વારા ઇન્કમટેક્સ ઓફિસરને ઓડિટ અહેવાલો ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવ્યા હોય. આના પરિણામે અનર્થ (વિસંગતતા) સર્જાશે. એ પણ ધ્યાનમાં રાખવું પડશે કે આવકના રિટર્ન સાથે ઓડિટરનો રિપોર્ટ માત્ર ફાઇલ ન કરવાથી, કરદાતાને કોઈ લાભ થતો નથી કે રેવન્યુને કોઈ નુકસાન થતું નથી, કારણ કે રિટર્ન ફાઇલ થયા પછી પણ, એ સ્પષ્ટ છે કે જ્યારે આકારણી અધિકારી આકારણી ઘડવા બેસે ત્યારે રિટર્નના ગુણદોષ પર પોતાનું મન લગાવે તે પહેલાં સમય લાગી શકે છે. આકારણી ઘડતી વખતે, અધિનિયમની કલમ ૧૩૧(૧) દ્વારા નિર્ધારિત કર્યા મુજબ આકારણી સત્તામંડળને સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ હેઠળ સંપૂર્ણ સત્તાઓ પ્રાપ્ત છે. તે હિસાબી ચોપડા અને અન્ય દસ્તાવેજો રજૂ કરવા માટે પણ કહી શકે છે. તે દર્શાવે છે કે પક્ષકારના દાવાના ગુણદોષ પર વિચારણા કરવા માટે જે તબક્કો સુસંગત છે તે એ તબક્કો છે જ્યારે આકારણી સત્તામંડળ યોગ્ય આકારણી ઘડ્યા પછી ઇન્કમટેક્સની ગણતરી કરવાના હેતુથી આવકની આકારણી કરવા બેસે છે અને તે તબક્કે જ કલમ ૮૦જે(૧) સાથે તેની પેટા-કલમ (૬એ) ની જરૂરિયાતો ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે. એ સ્પષ્ટ છે કે કલમ ૮૦જે(૧) નો મુખ્ય હેતુ અને ઉદ્દેશ અધિનિયમની જોગવાઈઓ દ્વારા આવરી લેવાયેલા નવા ઉદ્યોગોને પ્રોત્સાહન અને વિકાસનો લાભ આપવાનો છે. પરિણામે,

તેની વિચારણા કરતી વખતે, એ જોવાની કાળજી રાખવી પડશે કે સદરહુ જોગવાઈના કરવામાં આવેલા અર્થઘટનથી કલમ ૮૦જે નો સુસંગત ઉદ્દેશ સંવર્ધિત અને મજબૂત બને અને નિષ્ફળ ન જાય. જો કલમ ૮૦જે ની પેટા–કલમ (૬એ) ના બીજા ભાગના અર્થઘટન પર બીજું મંતવ્ય શક્ય હોવાનું માની લેવામાં આવે તો પણ, કારણ કે તે મંતવ્ય કલમ ૮૦જે(૧) ની યોજનાના મૂળ ઉદ્દેશ અને હેતુને નિષ્ફળ બનાવે તેવી શક્યતા છે અને તેનાથી અસંગતતા સર્જાશે, તેથી જે બીજા મંતવ્ય દ્વારા કલમ ૮૦જે(૧) ની લાભકારી જોગવાઈને સંપૂર્ણ રીતે કાર્યરત બનાવવામાં આવે તેને પ્રાધાન્ય આપવું જોઈએ. તેથી, કલમ ૮૦જે(૧) ની પેટા–કલમ (૬એ) માં ધારાસભા દ્વારા પ્રયોજાયેલ 'શેલ' (shall) શબ્દને 'મે' (may) તરીકે વાંચવો પડશે."

૯. રેફરન્સનો તદનુસાર નિકાલ કરવામાં આવે છે.

સહી/–

(કે.એસ. ઝવેરી, ન્યાયમૂર્તિ)

સહી/–

(કે.જે. ઠાકર, ન્યાયમૂર્તિ)

(પીકેએન)

પી.કે. નાયર

This is an AI-Assisted Translation.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========